

Kronik

Faglige miljøer skal styrke den tværprofessionelle professionshøjskole

Laust Joen Jakobsen

En stærk sammenhæng mellem forskning, videreuddannelse og grunduddannelse er helt central for professionshøjskolerne. Hverdagen i professionerne er i høj grad tværprofessionel. Med organisering af medarbejderne i faglige miljøer er der mulighed for at styrke både sammenhængen på tværs og professionernes tværprofessionelle kapacitet.

Professionshøjskolernes kerneopgave er at udvikle de enkelte professioner og derigennem skabe velfærdsudvikling. Et af de vigtigste grundlag for at løse den opgave er at skabe en stærk sammenhæng mellem forskning og udvikling, videreuddannelse og grunduddannelserne. Da man i 2007 med professionshøjskoleloven vedtog at omdanne de daværende Centre for Videregående Uddannelse (CVU'er) til professionshøjskoler, var et af de helt centrale elementer i loven netop at styrke den sammenhæng. Professionshøjskolernes forskning er praksisnær, anvendt forskning, og den viden, der genereres i forskningen, skal omsættes til konkrete tiltag på vores videreuddannelse og grunduddannelser, ligesom forskningen skal baseres på erfaringer og viden fra praksis, som blandt andet genereres i uddannelserne.

Når synergien mellem de tre områder er så afgørende, er det især fordi, det er grund-

laget for at styrke forbindelsen mellem forskning og praksis. Det er i spændingsfeltet mellem forskning, videreuddannelse og grunduddannelser vidensproduktionen sker, og det er afgørende for udviklingen af professionerne. Når det lykkes at skabe sammenhæng mellem de tre områder, kan vi for alvor flytte noget i praksis, og praksis kan flytte os. I UCC erkender vi gerne, at vi ikke har været gode nok til at løse opgaven med at skabe sammenhæng på tværs. Det er en udfordring for alle professionshøjskoler, og også internationalt kan vi se, at der skal arbejdes målrettet på at skabe sammenhængen. Den opstår langt fra af sig selv, og derfor har vi i UCC besluttet at organisere vores medarbejdere i faglige miljøer, der kan danne rammen om et styrket samarbejde mellem undervisere, forskere og konsulenter. Med de faglige miljøer videreudvikles og styrkes det tværprofessionelle arbejde, der også hidtil har været vigtigt i

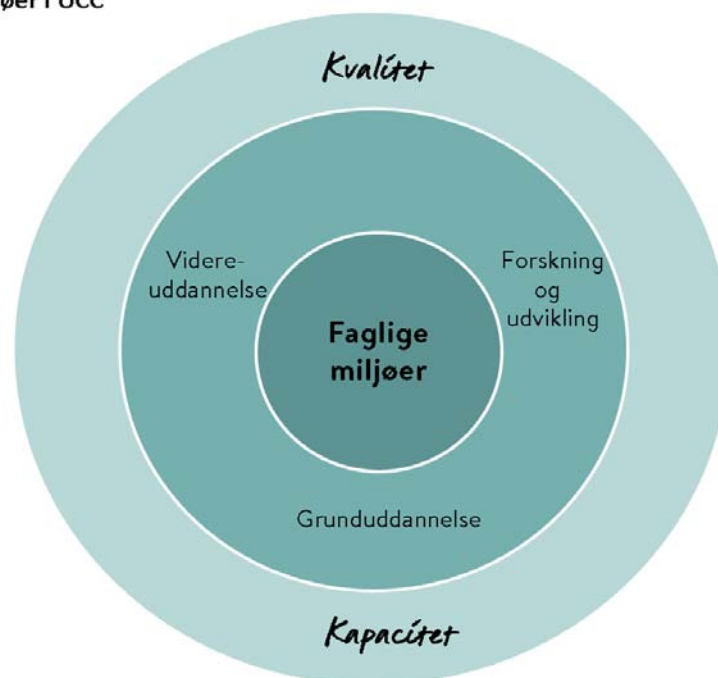
UCC. Samtidig er ambitionen, at de faglige miljøer skal levere et kritisk blik på professionernes udvikling og derved bidrage til at styrke dem.

sprog og kommunikation, Fremmedsprog, Science og Didaktik og læring.

Ambitionen med de faglige miljøer er at bryde søjletænkning og sætte de faglige

Fokus på det faglige

Faglige miljøer i UCC

UCC samlede i september 2016 langt de fleste studerende i Campus Carlsberg i København og dermed også undervisere, forskere og konsulenter fra en række forskellige adresser, for eksempel læreruddannelsen på Zahle og pædagoguddannelsen på Strandvejen. Over 3000 lærerstuderende og næsten 5000 pædagogstuderende skal uddannes på Campus Carlsberg, og 800 medarbejdere skal arbejde der. Det giver helt nye muligheder for samarbejde mellem medarbejdere og på tværs af uddannelserne. I forbindelse med indflytningen i Campus Carlsberg har vi samlet forskere, undervisere og konsulenter i videreuddannelsen i 16 faglige miljøer, der er inddelt efter temaer. Eksempler på miljøer er Dansk,

kompetencer i centrum, og vi har derfor ændret hele vores grundstruktur. Med de faglige miljøer samler vi kompetencerne omkring faglige områder, så vi styrker den faglige kvalitet og samtidig har en større kapacitet i forhold til professionsuddannelser og videreuddannelse. Det styrker også kapaciteten i forhold til at bidrage med konsulentytelser og udviklingsaktiviteter i kommunerne.

Som sagt er det en stor udfordring at skabe den stærke sammenhæng mellem forskning, videreuddannelse og grunduddannelser, og der har ikke været tilstrækkelig dynamik mellem områderne. Som vi ser det, er faglige miljøer en del af løsningen, og vi har blandt andet indhentet erfaringer

fra andre uddannelsesinstitutioner, som vi har brugt som grundlag for at etablere de faglige miljøer.

Når vi satser på faglige miljøer, er det også fordi, det at flytte i campus ikke automatisk skaber den øgede synergi. At sidde under samme tag giver selvfølgelig bedre muligheder for samarbejde, og vi har også kunnet se på UCC's Campus Nordsjælland, der åbnede i 2012, at campus styrker det tværprofessionelle samarbejde. Men det at flytte sammen gør det ikke alene, og også andre professionshøjskoler, der er flyttet i campus, har udfordringer med at skabe synergi mellem forskning, videreuddannelse og grunduddannelser. Derfor har vi valgt at understøtte samarbejdet ved at skabe en matrixorganisation med faglige miljøer, der går på tværs.

Ved at forbinde og anvende kompetencer på tværs af grunduddannelse, videreuddannelse og forskning, skal de faglige miljøer bidrage til at styrke vidensgrundlaget for uddannelser og de konsulenttydelser, vi løbende udvikler til professionsfeltet. De faglige miljøer skal dermed bidrage til løsningen af de samfundsmæssige udfordringer, som professionerne møder – nu og i fremtiden. Danske Professionshøjskoler rektorkollegium er partner i europæiske Universities of Applied Sciences (UAS), som er en organisation, der samler uddannelsesinstitutioner som University Colleges og tilsvarende institutioner. I dette europæiske samarbejde er der fokus på at integrere uddannelse og anvendelsesorienteret forskning, og det er for at styrke denne integration, at UCC har valgt at implementere de faglige miljøer. Ambitionen er, at professionshøjskolen bliver endnu bedre til at udnytte sit potentiale som institutions-type, og dermed for alvor kommer til at vise sine kvaliteter. De faglige miljøer er således et første lille skridt i retning af, at professionshøjskolerne på længere sigt udvikler

sig i retning af de europæiske Universities of Applied Sciences.

Koordinering og ledelse i faglige miljøer

Visionen er, at de faglige miljøer vil medvirke til at samle kompetencer på tværs af forskning, videreuddannelse og grunduddannelser - og derved også på tværs af professionsuddannelserne til for eksempel lærer og pædagog. Konkret udmøntes de faglige miljøer i UCC blandt andet ved, at medarbejderne i Campus Carlsberg sidder fysisk sammen med dem, de er i fagligt miljø med. Miljøerne placeres fysisk i såkaldte 'UKF'er', som står for 'undervisere, konsulenter og forskere'. I hvert fagligt miljø er der op til 60 medarbejdere, og der vil efterhånden blive set på underopdeling af de største miljøer. Idealet er miljøer på cirka 20 personer, da det giver de bedste muligheder for samarbejde og faglig sparring. De faglige miljøer er udviklet i et tæt samarbejde med UCC's ledere og medarbejdere, herunder forsknings- og udviklingsafdelingen, ledelsessekretariatet og grunduddannelser og videreuddannelse. Det er naturligvis en lang proces at opbygge miljøerne, og de kan justeres undervejs og udvikle sig i forskellige tempi. Men der er tale om en kulturændring. Undervisere på læreruddannelsen sidder nu ikke nødvendigvis sammen med deres kolleger, men med undervisere fra pædagoguddannelsen – og det giver et ekstra behov for et godt vidensflow og en god ledelsesunderstøttelse af samarbejdet.

At skabe faglige miljøer giver en række udfordringer i forhold til koordinering og ledelse, men er samtidig meget givende for organisationen. Også i den øverste ledelse er der brug for at få brudt med søjletækning, og her er matrixorganisationen et godt udgangspunkt. Den nye organisation er kombineret med en ledelsesstruktur,

hvor linjeledelsen for uddannelserne og i forskning og videreuddannelsen har ansvar for at prioritere de projekter og opgaver, der skal løses i de faglige miljøer. Ledelsen er altså ansvarlig for, at de faglige miljøer bliver en succes, og der er etableret en struktur for samarbejdet mellem de faglige miljøer og ledelsen på uddannelserne og UCC's øverste ledelse. Der er tre-fem koordinatører i hvert fagligt miljø, hvoraf en fungerer som leder af miljøet. Koordinatorerne har til opgave at koordinere med ledelsen på uddannelserne og skabe fremdrift i det faglige miljø. Miljøerne skal både bidrage til udviklingen af grunduddannelser og videreuddannelse – og samtidig have blik for at se muligheder for udvikling af professionerne. Der vil være mulighed for, at de faglige miljøer selv kan starte projekter op om vidensudvikling, uddannelsesudvikling eller professionsudvikling. Eksempelvis har der på UCC i en længere periode kørt et projekt, 'Future Classroom Lab', der giver forskellige bud på anvendelse af IT i fremtidens undervisning og forener kompetencer som kommunikation, samarbejde, innovation, it og læring, vidensdeling og selvevaluering. Desuden har vi de sidste par år – før indflytningen i Campus Carlsberg - gjort os erfaringer med opbygningen af et fagligt miljø inden for bevægelse og læring på tværs af lærer- og pædagoguddannelserne, videreuddannelsen og forskning. Her har man haft gode erfaringer med at sætte sig ind i hinandens fagligheder og de ambitioner, der er for de forskellige fag. Miljøet har haft fokus på udvikling af videreuddannelses tilbud på bevægelsesområdet, og med stærkere sammenhæng mellem forskning, videreuddannelse og grunduddannelser er der netop bedre muligheder for at skabe de mest aktuelle videreuddannelses tilbud til folkeskolen. Det faglige miljø om krop og bevægelse har desuden samarbejdet med Institut for Idræt og Ernæring og Institut

for Naturfagernes Didaktik på Københavns Universitet. Og det er netop en del af tanken bag de faglige miljøer, at de skal have lettere ved at interagere med partnere i omverdenen – blandt andet kommunale aktører, organisationer, universiteter og andre vidensinstitutioner.

Samarbejde på tværs af lærer- og pædagoguddannelserne

Der er med folkeskolereformen kommet øget fokus på samarbejdet mellem lærere og pædagoger – for eksempel om bevægelse i folkeskolen - og det gør det ekstra vigtigt at fokusere på, hvordan der kan samarbejdes på tværs af de to uddannelser. Derfor satser vi i Campus Carlsberg – udover de faglige miljøer for medarbejderne – på øget samarbejde mellem de studerende på uddannelserne. Visionen med Campus Carlsberg er at give de studerende et endnu bedre tilbud inden for den profession, de vælger at uddanne sig indenfor. Det handler både om at arbejde tværprofessionelt og om at arbejde dybt professionelt inden for den enkelte profession. Det drejer sig ikke om at udhule professionerne, men om at styrke dem, og det sker blandt andet via det tværprofessionelle.

Ingen af professionerne kan løse velfærdsopgaverne alene, og det tværprofessionelle samarbejde, der er virkeligheden i professionen, skal i højere grad introduceres på uddannelserne. Det er vores klare ambition, at læreruddannelsen og pædagoguddannelsen i højere grad skal have glæde af hinanden. Det er naturligvis stadig to forskellige uddannelser, men der skal ikke være læhegn imellem dem, og vi har allerede gjort os de første erfaringer med tiltag på tværs. I foråret 2016 blev der afviklet en forelæsningsrække med undervisere fra læreruddannelsen og pædagoguddannelsen for studerende fra begge uddannelser

om, hvor temaerne var køn, krop og bevægelse og litteracy. Selvom forelæsningerne var frivillige, var der stor interesse blandt de studerende. Derudover har vi skabt tværprofessionelle specialiseringsmoduler for studerende fra begge uddannelser, og der er planlagt samarbejde i forbindelse med bachelormoduler. Endelig har vi fået støtte af Fonden for Entreprenørskab til projek-

terne 'Nabohood' og 'Nabohood Mind', hvor de to uddannelser samarbejder med institutioner omkring Campus Carlsberg om at udvikle de studerendes innovative kompetencer. Med projekterne ønsker vi at kapacitetsopbygge de institutionelle entreprenørskabs- og innovations-kompetencer på tværs.

Laust Joen Jakobsen, Rektor ved Professionshøjskolen UCC
e-mail: ljj@ucc.dk